

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Meistaru iela 10-502, Rīga, LV-1050, tālr. 27343432, e-pasts seplp@seplp.lv, www.seplp.lv

Rīgā, 4.09.2026.

Nr. 30/6-3

Atzinums par VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” programmas “Latvijas Radio 1” 2026. gada 23. augusta raidījumu programmu

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds (turpmāk arī – ombuds) 2026. gada 25. augustā saņēma [...] (turpmāk – Iesniedzējs) iesniegumu (turpmāk – Iesniegums), kurā ombudam tika izteikts lūgums *skaidrot plašakai sabiedrībai, kāda būs [...] jūsu reakcijas uz to, ka Latvijas Sabiedriskais medijs un Latvijas Radio Ziņu dienests neprofesionāli slikti strādāja, [...] netika gala ar darbu, kad bija jāinformē Latvijas valsts iedzīvotāji par vētras sekām, un kā Latvijas iedzīvotājiem rīkoties, kad ir lielas vētras.* [Iesnieguma teksts ir citēts ar atsevišķiem ombuda veiktiem pareizrakstības labojumiem].

Iepazīstoties ar Iesniegumu un VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” (turpmāk – LSM) valdes un darbinieku publiskajiem paziņojumiem, kas sniegti pēc 2026. gada 23. augusta un saistīti ar vētras seku atspoguļojumu LSM programmās, ombuds pieņēma lēmumu veidot atzinumu par LSM radio programmas “Latvijas Radio 1” (turpmāk – LR1) 2026. gada 23. augusta programmas atbilstību Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumā (turpmāk – SEPLPL) un VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” Redakcionālajās vadlīnijās (turpmāk – Redakcionālās vadlīnijas) noteiktajām prasībām.

Par ombuda lēmumu veidot atzinumu Iesniedzējs tika informēts ar 2026. gada 28. augusta elektroniskā pasta vēstuli.

Lai sagatavotu atzinumu, ombuds no 2026. gada 25. augusta līdz 2026. gada 3. septembrim:

- iepazīnās ar LR1 2026. gada 23. augusta raidījumu programmu un tajā iekļauto ziņu izlaidumu saturu;

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:

<https://latvijasradio.lsm.lv/lv/lr/arhivs/?channel=0&y=2026&m=8&d=23>.

- iepazīnās ar 2026. gada 22. augustā un 2026. gada 23. augustā Latvijas nacionālās ziņu aģentūras “LETA” (turpmāk – LETA) publiskoto informāciju (ziņām) par vētru un tās sekām Latvijā, kuru saraksts ir sniegts šī atzinuma Pielikumā 1;

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti: <https://www.leta.lv/news/latvia/page/16/>.

- iepazīnās ar 2026. gada 24. augusta publikāciju LSM ziņu portālā “LSM.lv” “LSM atzīst kļūdas komunikācijā par vētru; atkāpjas Radio Ziņu dienesta vadītājs Lībietis” (turpmāk – Publikācija 1);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:

<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/24.08.2026-lsm-atzist-kludas-komunikacija-par-vetru-atkapijas-radio-zinu-dienesta-vaditajs-libietis.a660166/>.

- iepazīnās ar 2026. gada 25. augusta publikāciju LSM ziņu portālā “LSM.lv” “LSM valdes locekle par medija kļūdām vētras krīzē: Trūkst skaidras lēmumu pieņemšanas kārtības” (turpmāk – Publikācija 2);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:

https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/25.08.2026-lsm-valdes-locekle-par-medija-kludam-vetras-krize-trukst-skaidras-lemumu-pienemsanas-kartibas.a660243/?utm_source=lsm&utm_medium=theme&utm_campaign=theme.

- iepazīnās ar 2026. gada 25. augusta publikāciju LSM ziņu portālā “LSM.lv” “Latvijas Radio Ziņu dienests atzīst kļūdas vētras laikā un norāda: Jāizvērtē arī LSM valdes un galvenās redaktora atbildība” (turpmāk – Publikācija 3);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:

https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/25.08.2026-latvijas-radio-zinu-dienests-atzist-kludas-vetras-laika-un-norada-jaizverte-ari-lsm-valdes-un-galvenas-redaktora-atbildiba.a660271/?utm_source=lsm&utm_medium=theme&utm_campaign=theme.

- iepazīnās ar Publikācijai 3 pievienoto Latvijas Radio Ziņu dienesta vadītāja Uģa Lībieša Paziņojumu par atkāpšanos (turpmāk – Ziņu dienesta vadītāja paziņojums);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:

https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/25.08.2026-latvijas-radio-zinu-dienests-atzist-kludas-vetras-laika-un-norada-jaizverte-ari-lsm-valdes-un-galvenas-redaktora-atbildiba.a660271/?utm_source=lsm&utm_medium=theme&utm_campaign=theme.

- iepazīnās ar Publikācijai 3 pievienoto Latvijas Radio Ziņu dienesta kolektīva atklāto vēstuli sabiedrībai (turpmāk – Darbinieku vēstule);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti: <https://static.lsm.lv/documents/2if.pdf>.

- iepazīnās ar 2026. gada 27. augusta publikāciju LSM ziņu portālā “LSM.lv” “SEPLP uzdod LSM izvērtēt vairāku medija amatpersonu darbu vētras apstākļos; valdes locekļus no amata neatbrīvo ” (turpmāk – Publikācija 4);

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:

<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/27.08.2026-seplp-uzdod-lsm-izvertet-vairaku-medija-amatpersonu-darbu-vetras-apstaklos-valdes-locekļus-no-amata>

neatbrivo.a660660/?utm_source=lsm&utm_medium=theme&utm_campaign=theme.

- iepazīnās ar Padomes 2026. gada 27. augusta lēmumu Nr. 41/1-1 “Par valsts SIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” darbības nepārtrauktības nodrošināšanu 2026. gada 22. un 23. augusta vētras laikā” (turpmāk – Padomes lēmums).

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:

<https://www.seplp.lv/lv/jaunums/seplp-neapmierina-lsm-sniegums-vetras-laika-saskata-trukumus>.

Izvērtējot norādīto informāciju,

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

konstatē:

[1] Par notikumiem 2026. gada 23. augustā

1. Par notikušo valstī

2026. gada 22. augusta pievakarē un naktī uz 23. augustu Latvija pieredzēja meteoroloģisko novērojumu vēsturē spēcīgāko vasaras vētru. 2026. gada 23. augusta rītā, pēc AS “Sadales tīkls” sniegtās informācijas, elektroapgāde bija traucēta aptuveni 277 000 mājsaimniecību. Vētras izraisīto postījumu rezultātā, pēc mobilo sakaru operatoru sniegtās informācijas, lielākajā elektrības atslēguma brīdī nedarbojās 20-30% mobilo sakaru bāzes stacijas. Apkopojot vēlāk operatoru sniegtos datus, var secināt, ka svētdienas rītā mobilie sakari nebija pieejami vairāk kā 200 000 SIM karšu īpašniekiem. Tādējādi ievērojamai Latvijas iedzīvotāju daļai svētdienas rītā nebija nekādu iespēju iegūt aktuālu informāciju par vētras postījumu apmēriem, prognozēm par elektroenerģijas piegādes un mobilo sakaru atjaunošanu un autoceļu atbloķēšanu no vētrā kritušajiem kokiem.

Ņemot vērā, ka daļai Latvijas iedzīvotāju ir pieejami ar baterijām darbināmi radioaparāti, kas elektroapgādes traucējumu gadījumā ir alternatīvs risinājums, kā arī ņemot vērā to, ka radioaparāti ir iebūvēti lielākajā daļā automašīnu, tad tieši radio elektroapgādes un mobilo sakaru neesamības gadījumā kļūst par vienīgo, no elektropiegādes un mobilajiem sakariem neatkarīgo, visā valstī funkcionējošu informācijas apraides līdzekli. Līdz ar to saprotama ir iedzīvotāju vēlme gūt sev nepieciešamo informāciju no radio, un tikpat saprotama ir vēlme šo informāciju saņemt tieši no sabiedriskā medija radio programmām un, jo īpaši no radio programmas “Latvijas Radio 1”, ņemot vērā tās tematisko ievirzi – ziņu un analītiskie raidījumi, aktuālo notikumu apskati. Šī vēlme ir saprotama gan tāpēc, ka sabiedriskā medija programmas ir nacionālas, nevis lokālas apraides programmas (tās ir plaši sasniedzams – radio apraide ir nodrošināta visā valsts teritorijā), gan tāpēc, ka, atšķirībā no daudzām komerciālajām radiostacijām, sabiedriskais medijs nodrošina

“dzīvo ēteru” un aktuālo ziņu pārraidi arī brīvdienās. Tādējādi sabiedrība sagaida, ka programmu vadītāji operatīvi reaģēs uz valstī notikušo un informēs radioklausītājus par postījumu apmēru, atbildīgo dienestu rīcību, kā arī instruēs iedzīvotājus par turpmāko rīcību.

2. Par LR1 2026. gada 23. augusta programmu

Apkopojot 2026. gada 23. augustā (no plkst. 7:00 līdz 20:00) LR1 ziņu raidījumos sniegto informāciju par vētras nodarītajiem postījumiem, elektroapgādes un sakaru traucējumiem, transporta ierobežojumiem, dienestu darbu, pašvaldību rīcību, cietušajiem, drošības brīdinājumiem un vētras ietekmi uz sabiedrisko dzīvi, ombuds konstatē šādu ziņu biežumu un to tematiku, sadalot sniegto ziņu biežumu šādos trīs laika nogriežņos:

1) no plkst. 7:00 līdz 9:00 LR1 raidījumā “Labrīt”;

Šajā laika posmā vētra un tās postījumi ir galvenais, lai arī ne vienīgais, rīta ziņu temats. Ziņās vairākkārt ir uzsvērts, ka Latvijā pēc notikušās nakts vētras daudzviet ir nolauzti koki, traucēta vilcienu, tramvaju, trolejbusu un autobusu satiksme, kavēti vai pārcelti avioreisi, kā arī ir plaši elektroapgādes un mobilo sakaru traucējumi. Īpaši ir akcentēta informācija par cilvēku upuriem un cietušajiem: bojāgājušais Jelgavā, cietušais ugunsdzēsējs Bauskas novadā, cietušais Aizkraukles novadā, kuram uzkritis koks, kā arī izglābtie cilvēki Ludzas un Talsu novadā. Rīta programmā vētras postījumu tēma tiek izvērsta arī intervijās ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk – VUGD), AS “Sadales tīkls” un Rīgas pašvaldības pārstāvjiem, tādēļ tā nav tikai viena ziņa, bet šī tēma caurvij lielu daļu informatīvā raidījuma kopēja satura, aizņemot aptuveni 40-45% no visa ziņu un informatīvā satura; ziņu izlaidumos vētras tēmas apjoms ir vēl lielāks – ap 50-60%, savukārt pārējo saturu veido informācija par šajā dienā plānotajām Zemessardzes 35. gadadienas svinībām, Baltijas ceļa atceres pasākumiem, kultūras un sporta notikumu apskats un ārvalstu ziņas.

2) no plkst. 9:00 līdz 15:00 LR1 ziņu izlaidumos katras stundas sākumā;

Šajā laika posmā informācija par vētras postījumiem tiek sniegta vienīgi 5 minūšu ziņu izlaidumu iesākumos (plkst. 9:00, 10:00, 11:00, 13:00, 14:00) un 15 minūšu ziņu izlaidumā plkst. 12:00. Atlikušajā laikā programmā izskan iepriekš sagatavoto raidījumu ieraksti saskaņā ar LR1 programmas regulāro plānojumu svētdienās. Laika ierobežojumu dēļ vētrai veltītais saturs kļūst koncentrētāks. Ziņās tiek sniegti atjaunoti skaitļi par VUGD izsaukumu skaita pieaugumu, elektroapgādes traucējumu skarto mājsaimniecību skaitu. Tiek skaidrota situācija augstsprieguma tīklā, slimnīcās, degvielas uzpildes stacijās, veikalos un pašvaldībās. Ziņās parādās detalizētāka

informācija par situāciju atsevišķos novados, pilsētās – Rīga, Jēkabpils, Cēsis, Līvāni, Krāslava, Aglona, Preiļi u.c. Šajā laikā vētrai ir veltīti aptuveni 60-70% no ziņu satura. Atsevišķos izlaidumos, īpaši ap plkst. 12:00 un 14:00, vētras tēmas apjoms sasniedz ap 70-80%, jo lielākā daļa ziņu bloku ir par postījumiem, elektroapgādi, transportu, pašvaldību darbu un drošības ieteikumiem.

3) no plkst. 15:00 līdz 20:00, veidojot papildu ziņu izlaidumus katras stundas pusstundā.

Plkst. 15:00 ziņu izlaiduma vietā tiek pārraidīts speciālizlaidums – Rīgas domes preses konference par vētras seku novēršanu. Sākot no plkst. 16:00 LR1 regulārais dienas programmas plānojums tiek mainīts un 5 minūšu garie ziņu izlaidumi ir klausāmi ne tikai katras stundas sākumā, bet arī katrā pusstundā. Vētras atspoguļojums saglabājas kā galvenā ziņa, bet tematiskais fokuss pakāpeniski pāriet no sākotnējās postījumu konstatēšanas uz seku novēršanu un krīzes pārvaldību. Ziņās tiek vēstīts par elektroapgādes pakāpenisku atjaunošanu, tiek ziņots par situāciju Jēkabpilī, Preiļos, Ludzā, Krāslavā, Olainē, Bauskā un citviet, īpaši uzsverot ūdensapgādes, kanalizācijas, degvielas, veikalu un mobilo sakaru problēmas. Turpmākajos ziņu izlaidumos temats papildināts ar plašāku krīzes gatavības izvērtējumu, ģeneratoru pieejamības jautājumu, valdības Krīzes vadības sēdes sasaukšanu un informāciju par drošiem piekļuves koridoriem plānotajam koncertam Mežaparka Lielajā estrādē. Šajā laikā informēšanai par situāciju saistībā ar notikušo vētru ir veltīti aptuveni 65-75% no ziņu satura. Plkst. 17:30, 18:00, 18:30, 19:00 un 19:30 vētra joprojām ir centrālais temats ziņu izlaidumos, tomēr līdztekus apjomīgs laiks tiek atvēlēts arī ārpolitikas, sporta un citu tematu apskatiem.

3. Par LSM redakcionālajiem lēmumiem.

Analizējot publiski pieejamo informāciju (Publikācijas 1, 2, 3, 4; Darbinieku vēstuli, Padomes lēmumu), ombuds spēja rekonstruēt šādu LSM darbinieku rīcības un to pamatā esošo lēmumu secību:

1) par rīcību un lēmumiem pirms vētras;

Nemot vērā, ka valstī jau savlaicīgi tika prognozēta postoša vētra 22. augusta pēcpusdienā un naktī uz 23. augustu, izplatot atbilstoša līmeņa brīdinājumus valsts iedzīvotājiem, arī LSM apzinājās, ka svētdien, 23. augustā, varētu rasties nepieciešamība operatīvi sniegt informāciju sabiedrībai par aktuālo situāciju saistībā ar vētru, jo īpaši, tās postījumiem, veidojot papildu saturu savās programmās un pakalpojumos. Padomes lēmumā ir izklāstīts, ka Latvijas Televīzijas Ziņu dienests jau 21. augustā ir sazinājies ar valdi par lielās ziņu studijas lietošanu ziņu speciālizlaidumu

veidošanai, ņemot vērā, ka studija, kuru parasti izmanto šādām vajadzībām, ir remontā, kā arī ņemot vērā, ka lielās studijas izmantošana ziņu speciālizlaidumiem prasa papildu resursus (papildu darbinieki un izmaksas), kuri ir jāsaskaņo ar valdi. Savukārt Latvijas Radio Ziņu dienests vai programmas LR1 vadība nebija valdei prasījusi papildu resursus.

Ombuda rīcībā nav informācijas, ka pirms vētras būtu pieņemti kādi lēmumi attiecībā uz LR Ziņu dienesta rīcību iespējamās krīzes situācijā, acīmredzot bija paļaušanās, ka LR Ziņu dienests spēs patstāvīgi pieņemt operatīvus lēmumus par nepieciešamajām izmaiņām LR1 regulārās programmās saturā.

2) par rīcību un lēmumiem pēc vētras, 23. augustā;

Ombuds konstatēja, ka LR Ziņu dienests svētdienas rītā ir operatīvi sagatavojis un iekļāvis informatīvā raidījuma “Labrīt” un tā laikā izskanējušajos ziņu izlaidumos izvērstu informāciju par vētras nodarītajiem postījumiem, t.sk. telefonintervijas ar VUGD, AS “Sadales tīkls”, Rīgas pašvaldības pārstāvjiem.

Balstoties ombudam pieejamajā informācijā, ir jāsecina, ka LR Ziņu dienesta vadītājs pieņēma lēmumu, ka LR1 dienas programmā paredzētais ziņu apjoms ir pietiekošs, lai sabiedrību informētu par vētras radītajiem postījumiem, un papildu informācijas sniegšana nav nepieciešama, proti, nav nepieciešams intensificēt ziņu pārraidīšanas biežumu, jo situācija valstī pamazām stabilizējas.

Ir jākonstatē, ka 23. augustā līdz plkst. 15:00 LR1 programmā informācija par vētras nodarītajiem postījumiem tika sniegta regulārajā programmas plānojumā. Izmaiņas programmā tika veiktas tikai no plkst. 15:00, raidot ziņu speciālizlaidumu (prese konferenci) un sākot no plkst. 16:30 tika pārraidīti papildu 5. min. ziņu izlaidumi katrā pusstundā.

Turpmākajā pieņemto lēmumu izvērtēšanas procesā, kuru veica LSM un Padome, kā būtiski tika noteikti divi jautājumi: 1) par algoritmiem lēmumu pieņemšanai situācijā, kad kāds no lēmumu pieņemšanas nozīmīgiem posmiem iztrūkst (šajā gadījumā tā bija LSM galvenā redaktore, jo traucētu sakaru darbības dēļ viņa nepiedalījās operatīvajā lēmumu pieņemšanā 23. augustā); 2) savstarpēja rīcības koordinēšana starp LSM programmu un dienestu vadītājiem, lai pilnvērtīgi izmantotu visus pieejamos LSM personāla un informatīvos resursus dažādajās LSM programmās un pakalpojumos.

[2] Par ombuda kompetenci

Ņemot vērā SEPLPL 18. panta pirmajā daļā ombudam noteikto kompetenci pārraudzīt sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu sniegto pakalpojumu atbilstību SEPLPL 1. pantā noteiktajam

mērķim un 3. pantā noteiktajiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipiem, kas izvērsti LSM pašregulējošajos dokumentos – Redakcionālajās vadlīnijās un Rīcības un ētikas kodeksā – ombuda funkcijās ir pārraudzīt un sniegt savus atzinumus par to, vai LSM saturā (raidījumu, sižetu, rakstu u.c.) un tā veidošanas laikā veiktās žurnālistiskās darbības un pieņemtie redakcionālie lēmumi atbilst profesionālās darbības principiem un ētikas prasībām.

Svarīgi ir piebilst, ka nedz normatīvie akti, nedz Redakcionālās vadlīnijas un Rīcības un ētikas kodekss nedod ombudam tiesības sniegt atzinumā iztīrāto apstākļu juridisko izvērtējumu, tai skaitā, ombuda atzinumā sniegtajam vērtējumam nav disciplināras ietekmes, jo ombudam nav pilnvaru konstatēt disciplinārpārkāpumus un piemērot sodus. Ombuda atzinums ir vienīgi profesionālajā ētikā balstīts redakcionāli pieņemto lēmumu izvērtējums, nevis juridisks lēmums par LSM darbinieku atbildību par pieņemto lēmumu sekām.

Ievērojot minēto, ombuda iespējās ir sniegt atzinumu par LSM pieņemto redakcionālo lēmumu, kas noteica LR1 23. augusta programmas saturu, pietiekamā un nepieciešamā pamatojuma atbilstību Rīcības un ētikas kodeksa 2.1. punktā noteiktajai LSM darbības misijai kalpot Latvijas sabiedrības interesēm un Redakcionālo vadlīniju 1.2. punktā “Sabiedrības intereses” noteiktajam:

LSM misija ir strādāt sabiedrības interesēs, pēc augstākajiem profesionālajiem standartiem veidojot programmas un cita veida saturu.

LSM darbu nosaka sabiedrības intereses saņemt patiesu informāciju par tās dzīvi ietekmējošiem lēmumiem, procesiem un notikumiem, uzraudzīt politisko, ekonomisko un tiesu varu, stiprināt tiesiskumu un labklājību, [...] novērst maldinošas informācijas ietekmi.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

secina:

[3] Par redakcionālo lēmumu pietiekamo un nepieciešamo pamatojumu

1. Par lēmumu pieņemšanu

Lai gan Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 1. panta 25¹. daļa nosaka, ka redakcionāls lēmums ir tāds lēmums, *kuru regulāri pieņem nolūkā īstenot redakcionālo atbildību un kurš ir saistīts ar audio un audiovizuālā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa ikdienā veicamo darbību* [visi izcēlumi citētajā likuma tekstā mani – E.A.], ombuda vērtējumā arī ārkārtas (neregulāri) lēmumi, kurus nepieciešams pieņemt, lai realizētu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa darbību ārkārtas – neparedzamās un neplānotās situācijās ārpus ierastās kārtības – ir uzskatāmi par redakcionāliem, ja to pieņemšanas nolūks ir redakcionālās atbildības īstenošana. Medijam ir tiesības pašam pieņemt

redakcionālus lēmumus (regulārus un ārkārtas) par saturu, bet kopsolī ar šo redakcionālo brīvību un neatkarību nāk atbildība par pieņemtajiem lēmumiem. Tā pieprasa plašsaziņas līdzekļa redakcionālo kontroli pār publiskojamās informācijas izvēli, tās pārbaudi, avotu izvērtējumu, konteksta nodrošināšanu, kā arī to redakcionālo principu un prasību ievērošanu, kas LSM gadījumā ir noteikti Redakcionālajās vadlīnijās.

Ombuda vērtējumā arī lēmuma nepieņemšana ir veids, kā var tikt realizēta lēmuma pieņemšana, ar atrunu, ka ir bijusi iespēja un pienākums lēmumu pieņemt, un apzināta lēmuma nepieņemšana ir radījusi noteiktas sekas. Proti, ne katra bezdarbība, neuzmanība, nolaidība vai neizdarība ir lēmuma nepieņemšana, bet gan tikai apzināta izvēle neko nedarīt. Tādējādi redakcionālā atbildība attiecas ne tikai uz redakcionāli pieņemtajiem lēmumiem par satura veidošanu un publiskošanu, bet arī uz izvēli konkrētajā situācijā saturu neveidot un nepubliskot.

LSM tiesības patstāvīgi un neatkarīgi pieņemt redakcionālus lēmumus par satura veidošanu un publiskošanu (t.sk. arī lēmumu par satura neveidošanu un nepubliskošanu) izriet no redakcionālās neatkarības garantijām, kas nostiprinātas SEPLPL 3. panta pirmajā un otrajā daļā. Minētās tiesību normas paredz, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir brīvi no politiskas, ekonomiskas, atsevišķu interešu grupu un citas iejaukšanās to darbībā, savukārt valsts pienākums ir nodrošināt to neatkarību.

Vienlaikus SEPLPL 8. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka *sabiedriskais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, veidojot programmas un pakalpojumus, ievēro sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipus*. Šie pamatprincipi ir noteikti SEPLPL 3. pantā.

Šajos darbības pamatprincipos netiek ierobežoti LSM redakcionālie lēmumi programmu plānošanas jomā jeb t.s. programmas veidošanā, kas nozīmē raidījumu izvietošanu laikā dienas, nedēļas, mēneša vai sezonas griezumā, t.sk. arī attiecībā uz operatīvām izmaiņām aktuālajā programmā. Protams, šādām izmaiņām ir nepieciešams redakcionāli pamatots iemesls un par tām ir savlaicīgi jāinformē skatītāji un klausītāji, skaidrojot izmaiņu iemeslus, lai nepamatotas izmaiņas nemazinātu auditorijas uzticēšanos medijam. Šādas izmaiņas nedrīkst būt patvaļīgas vai subjektīvas. Katram redakcionālajam lēmumam ir jābūt racionāli pamatotam, bet izmantotajiem kritērijiem – tādiem, kas atbilst sabiedriskā medija darbības pamatprincipiem un sabiedrības interesēm.

Tādējādi ombudam ir jāsecina, ka nav likumisku šķēršļu, kas liegtu LR Ziņu dienestam un programmas LR1 vadībai veikt operatīvas izmaiņas plānotajā programmā. Programmu un ziņu dienestu vadītāji ir tiesīgi pieņemt lēmumus par operatīvām izmaiņām (t.sk. arī lēmumus par

izmaiņu programmās neveikšanu) un uzņemas atbildību par pieņemtajiem redakcionālajiem lēmumiem.

2. Par pietiekamo un nepieciešamo pamatu lēmuma pieņemšanai

Redakcionāla lēmuma *pietiekamais pamats* ir tādi apsvērumi, kas, pastāvot konkrētajiem apstākļiem, ir pietiekami, lai šo lēmumu pieņemtu saskaņā ar loģisko formu: vienmēr, ja šie apsvērumi ir spēkā, tad (secinājums) ir *pietiekams pamats* (attaisnojums), lai tā lemtu. Tādējādi *pietiekamais pamats* raksturo tos lēmuma pieņemšanas apsvērumus (tiesiskos, profesionālos un citus), ar kuriem ir pietiekami, lai konkrēto lēmumu attaisnotu, proti, tie raksturo lēmuma *iespējamības* apsvērumus.

Tomēr ne viss iespējama ir arī nepieciešams. Tāpēc pilnvērtīgam redakcionālā lēmuma pamatojumam ir jāatklāj ne tikai tā pieņemšanas iespējamība un tiesiskais pamats, bet arī *nepieciešamais pamats* – apsvērumi, kas nosaka konkrētā risinājuma *lietderīgumu*. Redakcionālā lēmuma *nepieciešamā pamata* loģiskā forma būtu šāda: tikai tad, ja, pastāvot pietiekamam pamatam lēmuma pieņemšanai, pastāv arī *nepieciešamība* pēc šāda lēmuma, tad šāds lēmums ir attaisnojams kā nepieciešams un lietderīgs.

Sabiedriskā medija gadījumā šāda *nepieciešamība* izriet no LSM pienākuma darboties **sabiedrības interesēs**. Tādēļ, pieņemot redakcionālu lēmumu, ir jāvērtē ne tikai tas, vai lēmums ir iespējams un tiesisks, bet arī tas, vai konkrētais risinājums atbilst sabiedrības interesēm. Tieši sabiedrības intereses ir būtiskākais apsvērums, kas pamato LSM redakcionālo lēmumu nepieciešamību, jo argumentētā atsauce uz sabiedrības interesēm piešķir redakcionālajiem lēmumiem to *nepieciešamības pamatojumu*. Vienlaikus katra konkrētā lēmuma atbilstība sabiedrības interesēm ir vērtējama individuāli, ņemot vērā konkrēto situāciju un tās kontekstu.

Principiālā līmenī līdz ar to var secināt, ka katram sabiedriskā medija redakcionālajam lēmumam ir jābūt ar tā nepieciešamības pamatojumu, kas balstīts identificējamās un argumentēti izskaidrojamās sabiedrības interesēs. Tāpēc, vērtējot konkrēto redakcionālo lēmumu – nemainīt 23. augustā radio programmas LR1 ierasto programmas struktūru un saturu – ir jānoskaidro, vai šāds risinājums konkrētajā situācijā un kontekstā atbilst sabiedrības interesēm.

Tādējādi jāsecina, ka LSM redakcionālā neatkarība piešķir tās redakcijām un dienestiem saskaņā ar šo struktūrvienību nolikumiem tiesības noteikt programmu saturu un rīcības brīvību attiecībā uz izmaiņām LSM saturā, bet sabiedriskā medija statuss un misija nosaka pienākumu šo izvēli balstīt sabiedrības interesēs. Tieši šī saikne starp redakcionālo brīvību un sabiedrības interesēm veido redakcionālā lēmuma nepieciešamības pamatu.

Pirms analizēt pieņemtā lēmuma atbilstību sabiedrības interesēm, ir būtiski saprast, ko tās paredz. Apvienotās Karalistes sabiedriskā raidorganizācija “British Broadcasting Corporation” (BBC) skaidro, ka nav vienas izsmeļošas definīcijas, un šis “sabiedrība interešu” jēdziens aptver plašu vērtību un principu kopumu, kas saistīts ar sabiedrības kopējo labumu, tai skaitā tādas informācijas sniegšana, kas palīdz cilvēkiem labāk izprast sabiedriski nozīmīgus jautājumus un pieņemt pamatotus lēmumus.¹ Krīzes situācijā, kad Latvijā plosās vētra – sabiedrības interesēs bija saņemt savlaicīgu un regulāru informāciju, lai spētu pieņemt atbilstošus lēmumus. Mediju teorijā tiek skaidrots, ka apdraudējuma un nenoteiktības apstākļos sabiedrības atkarība no medijiem pieaug, jo cilvēkiem nepieciešama informācija situācijas izpratnei, iespējamo risku novērtēšanai un turpmākajai rīcībai.

[4] Par pieņemtā lēmuma atbilstību sabiedrības interesēm

Apsvērumus neveikt izmaiņas LR1 23. augusta programmā var lasīt Ziņu dienesta vadītāja publiski izplatītajā paziņojumā [visi izcēlumi citētajā paziņojuma tekstā mani – E.A.]: [...] *nedēļas nogales vētra, kas skāra Latviju un kaimiņvalstis, **sāukumā likās pavisam vienkārša vētra. Arī es pētīju prognozes, ar kolēģiem spriedām par vēja ātrumu un nokrišņiem. Teikšu atklāti — **sāukumā bīdes izskatījās trakāk nekā vienubrīd realitāte.** Vējš bija stiprs, un postījumi, nenoliedzami, bija gaidāmi. Tāpēc laikus tika sarunāti eksperti svētdienas rīta programmai „Labrīt!”, lai apzinātu situāciju un gūtu pirmos komentārus.***

Svētdienas rīts nāca ar dažādām informācijas druskām no dažādiem reģioniem, un tā vien likās, ka dažādas pašvaldības primāri ir aizņemtas ar to, kā apzināt patiesos bojājumus un kā novērst lielākās avārijas. Protams, dažādos sociālās saziņas kanālos bija redzama cilvēku neziņa un satraukums. Dažam nebija elektrības, dažam interneta, dažam mobilo sakaru, vēl citam degvielas, cits nevarēja sazvānīt piederīgos, bet dažam trūka ikrīta kafijas.

*Šādās situācijās sabiedriskie mediji, tostarp Latvijas Radio ziņu dienests, ir tas resurss, kurš sniedz atbildes vismaz uz daļu no šiem jautājumiem. Sazvanot, intervējot, noskaidrojot, apstiprinot un tad vēstot sabiedrībai par svarīgo. Šī nedēļas nogale nebija izņēmums. Mēs zvanījām, runājām ar cilvēkiem un atbildīgajām personām, interesējāmies, pārbaudījām un informējām. **Vai pietiekami? Acīmredzot nē.***

*Savā vairāk nekā 27 gadu ilgajā Latvijas Radio karjerā ir bijuši **tikai daži gadījumi, kad esam izlēmuši mainīt programmu tik radikāli, ka ziņas pārraidām ik pusstundu vai pat biežāk. Tas***

¹ Skat. BBC Editorial guidelines, izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:
<https://www.bbc.com/editorialguidelines/guidelines/editorial-standards#14editorialjustification>.

bija 2001. gada 11. septembris, tā bija Zolitūdes traģēdija, tas bija Ukrainas kara sākums [..]. Šoreiz lēmumu pieņemšana par programmas izmaiņām bija arī uz maniem pleciem. Vai nu ārzemju ziņu rūdītums, vai vēja atšķirīgā izjūta **šoreiz mani nerosināja domāt par nepieciešamo programmas pārmaiņu**. Jā, pēc atkārtotām (iespējams, novēlotām) sarunām ar citiem kolēģiem tika lemts par papildu ziņu izlaidumiem ik pusstundu. Tika izlemts arī Latvijas Radio 1 pārraidīt Latvijas Televīzijas un lsm.lv kolēģu ziņu specizlaidumu.

Vai ar to bija pietiekami? Laikam tomēr nē. Vai nostrādāja dažādie iepriekš izspēlētie scenāriji, un vai komunikācija visu atbildīgo dienestu un mediju starpā bija pietiekama? Gribētos teikt, ka **ne līdz galam** [..]. **Vai varēja labāk — protams!**

[..] **Mēs turpinājām ziņot un informēt visu dienu, katru stundu, strādājot ar to informāciju, kas mums ir pieejama un kas ir pārbaudīta!** Man nav pamata apšaubīt savu kolēģu profesionalitāti un spēju pieņemt lēmumus arī krīzes situācijās.

Uzklausot saņemto kritiku par manu kā Latvijas Radio ziņu dienesta vadītāja profesionalitāti un spēju pieņemt atbilstošus lēmumus, kā arī vēloties šajā priekšvēlēšanu laikā nepieļaut reputācijas riskus Latvijas Radio ziņu dienestam, uzņemos atbildību un **esmu pieņēmis aicinājumu atkāpties no Latvijas Radio ziņu dienesta vadītāja amata**.

Tādējādi ombuds secina, ka LR Ziņu dienesta vadītājs savu lēmumu balstīja subjektīvā (personiskā, individuālā) situācijas izvērtējumā un tajā balstītajā pieņēmumā, ka notikušais valstī nav tik ārkārtējs (salīdzinājumā ar publiskajā paziņojumā minētajiem diviem gadījumiem iepriekšējā pieredzē, kad LR1 šādas izmaiņas programmā veica), lai tādēļ mainītu regulāro radio programmas plānojumu, piemēram, papildinot to ar papildu ziņu izlaidumiem.

No vienas puses, šāds mierīgs un līdzsvarots situācijas vērtējums ir vērtīgs, jo nepieļauj nepārdomātu, impulsīvu rīcību, kā rezultātā tiktu veicināta trauksme un panika sabiedrībā vai arī radīts iespaids, ka sabiedriskais medijs cenšas pārmērīgi sensacionalizēt notikušo, kas neatbilst kvalitatīvas žurnālistikas principiem. Bet, no otras puses, ir jāņem vērā, ka Ziņu dienesta vadītāja secinājumi radās, balstoties viņam personīgi tajā brīdī pieejamajā informācijā un viņa subjektīvajā pieredzē, kas varēja būtiski atšķirties no to Latvijas iedzīvotāju subjektīvās pieredzes un situācijas vērtējuma, kuri kopš iepriekšējās dienas vakara bija bez elektrības un bez iespējas sazināties, izmantojot, piemēram, mobilos telefonus, un tāpēc vēlējās uzzināt par vētras postījumu apmēriem un rīcības ieteikumiem šajā situācijā. Iespējams, daudzi no viņiem tiešām bija palikusi bez *ikrīta kafijas*.

Var, protams, kritiski vērtēt cilvēku atkarību no mobilajām sakaru ierīcēm un globālā tīmekļa,

tomēr jāņem vērā, ka mūsdienu cilvēkam mobilais telefons ir kļuvis par identitātes daļu un daudzfunkcionālu instrumentu jeb personīgo digitālo platformu, kas ir ne tikai saziņas līdzeklis, bet arī informācijas avots, personīgais asistents, identitātes un piekļuves līdzeklis, maksāšanas līdzeklis, izklaides ierīce, foto un video kamera un atmiņu krātuve, darba, orientēšanās un drošības instruments. Zaudējot šo savas “identitātes” komponentu, cilvēks jūtas apjucis un zaudējis orientierus saviem lēmumiem un rīcībai.

Domājams, “atrisinājums” jautājumam par iemesliem pieņemt redakcionālu lēmumu nemainīt ierasto programmas plānojumu ir lēmuma pieņemšanas apstākļi. Situācijās, kad lēmums tiek pieņemts vienpersoniski vai šaurā lokā, pastāv būtiski lielāki riski pieņemt kļūdainu lēmumu nekā situācijā, kad lēmums tiek apspriests plašākā lokā. Turklāt jāņem vērā arī pieņemtā lēmuma specifiskais veids – lēmums neveikt izmaiņas ierastajā programmas plānojumā. Ja redakcionālais lēmums būtu bijis pretējs – veikt izmaiņas radio programmā, tad šāds lēmums būtu jāsaskaņo ar tiem radio darbiniekiem, kuru darbu tas ietekmē – programmas direktoru, raidījumu vadītājiem, žurnālistiem, u.c. Šajā saskaņošanas procesā, iespējams, izskanētu dažādi līdz šim vērā neņemti apsvērumi, kas mudinātu koriģēt, modificēt sākotnēji pieņemto lēmumu, un diskusiju rezultātā tiktu pieņemts pilnveidots un kvalitatīvāks lēmums. Taču, tā kā šoreiz sākotnējais lēmums bija neko nemainīt, tad, iespējams, arī diskusijas izpalika, jo vienīgās izmaiņas no rutīnas darba LR Ziņu dienestā bija tikai lielāka fokusēšanās uz vienu konkrētu ziņu tēmu. Šie apstākļi tad arī noteica pieņemtā lēmuma kvalitāti.

Nevar īsti piekrist apsvērumiem, ka žurnālistu rīcībā šajā dienā nebija pietiekoši daudz pārbaudītas informācijas, lai veidotu daudzskaitlīgas un saturiski daudzveidīgas ziņas. Aplūkojot ziņu aģentūras “LETA” publiskotās ziņas (skat. atzinuma Pielikumu Nr.1), var pārliecināties, ka kopš 22. augusta plkst. 13:36 publiskotās ziņas “Stiprākie nokrišņi Rīgā beigušies, Kurzemē tie vēl ir gaidāmi” līdz 23. augusta plkst. 23:08 ir tikušas publicētas 103 ziņas par vētru un tās nodarītajiem postījumiem. 23. augustā, sākot no plkst. 10:00 ir publiskotas 8 līdz 12 ziņas stundā, pēc plkst. 15:00 ziņu intensitātei pamazām samazinoties. Tādējādi nacionālās ziņu aģentūras informācijas piedāvājums jau bija pietiekams izvērstākam ziņu saturam. Papildinot to ar LR1 žurnālistu komunikācijā ar atbildīgajām valsts pārvaldes iestādēm gūto informāciju, kā arī Latvijas Televīzijas Ziņu dienesta, ziņu portāla “LSM.lv” un LSM Latgales redakcijas apkopoto informāciju, bija pietiekami daudz materiāla ne tikai papildu ziņu izlaidumiem katrā pusstundā, bet nepieciešamības gadījumā varētu nodrošināt nepārtrauktu ziņu plūsmu laikā no plkst. 9:00 līdz 15:00.

Ombuda vērtējumā LR Ziņu dienestam bija iespējas lemt par biežākiem ziņu izlaidumiem un

nodrošināt sabiedrībai kvalitatīvu un būtisku informāciju lielākā intensitātē. Papildu informēšana par vētras radītajiem postījumiem būtu sabiedrības interesēs, jo liela Latvijas iedzīvotāju daļa bija palikusi ne tikai bez elektroenerģijas padeves, bet arī bez mobilajiem sakariem. Šajā situācijā LR1 informatīvais atbalsts iedzīvotājiem būtu bijis ļoti svarīgs, tādējādi sabiedriskajam medijam apliecinot savu sabiedrisko nozīmīgumu krīzes brīžos. Kā iesaka BBC, redakcionāls lēmums ir pamatots, ja tā sniegtais labums atsver iespējamo negatīvo ietekmi.² Šajā gadījumā sabiedrības informatīvais ieguvums atsvērtu papildu ziņu izlaidumu veidošanai nepieciešamo papildus resursu patēriņu.

Ombuds regulāri no sabiedrības saņem gan pamatotu, gan nepamatotu kritiku par sabiedriskā medija darbību, t.sk. arī par radio programmā LR1 klausāmo informāciju. Tomēr ombuds ir pārliecināts, ka arī visi svētdienas rītā bez sakariem palikušie LSM darbības “kritiķi” ieslēdza savus radioaparātus un noskaņoja tos uz LR1 frekvenci, lai gūtu no sabiedriskā medija pilnvērtīgu un uzticamu informāciju par notikušo valstī.

[5] Par redakcionālo lēmumu pieņemšanas kārtību un atbildību

Nemot vērā iepriekš minēto, ir jāsecina, ka lēmumu neveikt operatīvas izmaiņas programmas plānojumā pieņēma LR Ziņu dienesta vadītājs, balstoties individuālā situācijas vērtējumā, ka vētras postījumi nav tik ārkārtēji, lai tamdēļ mainītu ierasto programmas plānojumu, un esošais plānojums ir pilnvērtīgs, lai sabiedrība saņemtu atbilstošu informāciju par valstī notiekošo. 23. augusta dienas gaitā tika secināts, ka šāds lēmums ir bijis kļūdains, jo liela sabiedrības daļa ārpus Rīgas svētdienas rītā bija palikusi bez mobilajiem sakariem, kas liedza tiem iespēju piekļūt citu plašsaziņas līdzekļu sniegtajai informācijai par vētras postījumiem, un radio bija kļuvis par vienīgo informācijas avotu. Lai arī lēmuma neveikt izmaiņas regulārajā programmā pietiekamais pamatojums ir rodams redakcionālajā neatkarībā balstītos apsvērumos par LSM struktūrvienību autonomajām tiesībām pieņemt operatīvus lēmumus par izmaiņām satura veidošanā, kā tas ir noteikts LSM struktūrvienību (redakciju, dienestu) nolikumos, ombuds secina, ka pieņemtais lēmums ir bijis neatbilstošs sabiedrības interesēm.

Ombuda vērtējumā *sabiedrības intereses* nav deklaratīvs postulāts kā morāla ideāla (jābūtības) formulējums, bet gan tas ir **konkrēts ētisks orientieris katram redakcionālajam lēmumam gan žurnālista, gan redakcijas vai dienesta līmenī**. Sabiedriskā medija misija liek izvērtēt katru redakcionālo lēmumu sabiedrības interešu kontekstā, kas pieprasa spējas izprast sabiedrības

² Skat. BBC Editorial guidelines, izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti:
<https://www.bbc.com/editorialguidelines/guidelines/editorial-standards#14editorialjustification>.

ikreizējās intereses, kas, savukārt, nozīmē spējas saprast sabiedrības konkrētās vajadzības jeb to, kas sabiedrībai aktuālajā brīdī tiešām ir nepieciešams, kas tai reāli pietrūkst³. Šajā gadījumā tā bija nepieciešamība būt informētiem, kā arī saņemt atbalstu rīcības ieteikumu veidā krīzes situācijā.

Lai arī LSM vadības līmenī ir izskanējusi apņemšanās pilnveidot pastāvošās procedūras un algoritmu redakcionālu lēmumu pieņemšanai ārkārtas situācijās, ombuds skeptiski vērtē iespēju izstrādāt tādus visaptverošus algoritmus, kas noteiktu “pareizo” rīcību visas iespējamās situācijās. Līdzšinējā LSM darbības nepārtrauktības nodrošināšanas procedūra koncentrējās uz to, lai medijs spētu funkcionēt situācijās, kad tā darbība ir apgrūtināta, bet neņēma vērā iespējamību, ka var būt arī tādas situācijas, kurā medijs var turpināt netraucēti strādāt, taču lielai sabiedrības daļai medija sniegtie pakalpojumi nav pieejami. Par krīzes situāciju ir uzskatāmi ne tikai apstākļi, kas apgrūtina medija darbību, bet arī apstākļi, kas apdraud sabiedrību vai ietekmē tās ikdienu.

Tāpēc uz medija darbības nepārtrauktības nodrošināšanas jautājumu, ombuda ieskatā, ir jāskatās arī kā uz sabiedrības interešu nodrošināšanas nepārtrauktību, kas liek medijam mainīt savas darbības orientieri, kas ombuda vērtējumā vairāk ir **attieksmes**, bet mazāk – **procedūru** jautājums.

LR Ziņu dienesta vadītājs pieņēma lēmumu, kurš vēlāk izrādījās kļūdains. Ombuds šajā apstākļī nesaskata neko ārkārtēju, jo iespējas kļūdīties savos lēmumos vienmēr ir lielākas kā iespēja pieņemt vienu pareizo lēmumu, kaut vai tā iemesla dēļ, ka pareizs lēmums ir tikai viens, bet kļūdīties var daudzveidīgi. Ombudam aktuālāks šķiet fakts, ka neviens cits, šķietami, neuzdeva kritiski svarīgo jautājumu – *vai šāds lēmums ir labākais iespējamais lēmums šajā situācijā?* Šāda jautājuma uzdošana nav uzskatāma par iejaukšanos redakcionālajā neatkarībā, jo redakcionālo neatkarību nodrošina nevis imunitāte pret kritiku un tas, ka neviens “nav tiesīgs” uzdot kritiskos jautājumus redakcijai vai dienestam, bet gan tas, ka atbildīgās personas spēj sniegt argumentētas atbildes un pietiekami pamatot savu pozīciju – atbildība izpaužas arī kā kompetence sniegt atbildi. Kritiskā jautājuma produktīvais raksturs ir nevis tajā, ka tas apšaubā vai noliedz pieņemto lēmumu, bet gan tajā, ka tas sniedz lēmuma pieņēmējam iespēju kritiski reflektēt savu lēmumu, pārdomāt tā nepieciešamību konkrētajā situācijā.

Ombuda vērtējumā šo kritisko jautājumu leģitīmi varēja uzdot gan kolēģi LR Ziņu dienestā, gan LR Ziņu dienesta galvenā redaktore, gan programmas LR1 direktore, gan LSM galvenā redaktore. Ombuda ieskatā, šī jautājuma aktualizēšana bija visu šo personu pienākums. Tā kā LSM galvenās redaktora prombūtnē kā atbildīgā amatpersona ir norādīta LSM valdes locekle programmu un

³ Svarīgi ir atšķirt sabiedrības **vēlmes** kā ikreizējās *iegribas* (ko tā vēlētos), no sabiedrības patiesajām **vajadzībām** kā reāli konstatējamiem **deficītiem** (kas tai pietrūkst).

pakalpojumu attīstības jautājumos Ieva Aile, tad viņas iesaistīšanās bija pamatota un lietderīga. Taču tas nenozīmē, ka šādu lēmumu pieņemšanai turpmāk vajadzētu būt LSM valdes vai LSM galvenās redaktora prerogatīvai. LSM specifika nosaka to, ka to kā mediju organizāciju nevar pārvaldīt stingri hierarhiskas jeb “komandvadības” modeļa ietvaros, kad lēmumu pieņemšanas vara ekskluzīvi koncentrējas vienīgi augstākajā vadības līmenī, pastāvot direktīvam vai autoritāram vadības stilam. Mediju organizāciju demokrātiskā sabiedrībā šādā veidā pārvaldīt nav efektīvi, jo pastāv risks, ka būtiski lēmumi netiks pieņemti *kompetences centros*, par kādiem ir uzskatāmas LSM redakcijas un dienesti, bet gan tiks “deleģēti” hierarhijā “augstākstāvošai” amatpersonai. Līdz ar to arī atbildība par pieņemto lēmumu pietiekamību un nepieciešamību (lietderīgumu) būs jāuzņemas “augstākai vadībai”, un sabiedrības interešu ievērošana no **satura veidošanas** jautājuma transformēsies **satura kontroles** jautājumā.

Ombuda vērtējumā augstāku lēmumu kvalitāti orientācijā uz sabiedrības interešu ievērošanu gluži pretēji var nodrošināt decentralizēta, subsidiaritātē, profesionālajā autonomijā un pušu sadarbībā balstīta, līdzdalīga un pašorganizējoša medija pārvaldība un tam atbilstoša lēmumu pieņemšana kompetences centros. Šī organizācijas modeļa pamatā esošie autonomas un pašorganizētas pārvaldes principi demokrātiskā sabiedrībā ir lietojami visu sociālo sistēmu gadījumos, to skaitā arī mediju organizācijās, bet īpaši – sabiedriskajos medijos, kuros redakcionālā neatkarība ir attiecināma arī uz redakciju un dienestu attiecībām ar uzņēmuma administratīvo vadību, t.sk. uzņēmuma valdi. Lēmums par programmas saturu ir redakcionāls, un tas ir jāpieņem satura veidotājiem, vēlams – maksimāli kvalitatīvā veidā.

Lēmuma kvalitāti, savukārt, nodrošina diskutēto alternatīvu skaits, ko būtiski ietekmē lēmuma pieņemšanā iesaistīto personu daudzums. Katra persona atsevišķi ir ierobežota ar savu subjektīvo pieredzi, zināšanām un specifisko motivāciju. Lielākai lēmuma pieņēmēju grupai (redakcijai, starp-redakcionālai padomei) ir iespējams apvienot savas atšķirīgās pieredzes, daudzveidīgās zināšanas un konfrontēt atšķirīgo motivāciju, kā rezultātā pieņemtais lēmums kļūst *kvalitatīvāks*. Kvalitatīvi pieņemts lēmums ne vienmēr izrādās *pareizais* lēmums, taču kvalitatīva lēmuma pieņemšanas process nodrošina to, ka medijā tiek pārdomāts plašāks apsvērumu loks, no kuriem svarīgākais ir sabiedrības interešu ievērošana.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

atzīst:

[6] Ombuds atzīst, ka redakcionālais lēmums 2026. gada 23. augustā līdz plkst. 15:00 nemainīt LSM radio programmas “Latvijas Radio 1” dienas programmu nav bijis atbilstošs sabiedrības

interesēm saņemt tai svarīgu informāciju par situāciju pēc postošās vētras, kad lielai sabiedrības daļai radio bija kļuvis par vienīgo uzticamo informācijas avotu. Tādējādi ombuds atzīst, ka lēmumam neveidot papildu ziņu izlaidumus nav bijis tā nepieciešamības pamatojuma, kas balstītos identificējamās sabiedrības interesēs, un tāpēc šis lēmums ir atzīstams par nelietderīgu. Tas nozīmē, ka, pieņemot šo lēmumu, netika novērtētas auditorijas reālās vajadzības saņemt precīzu, savlaicīgu un krīzes situācijai atbilstošu informāciju.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas

līdzekļu ombuds

(*paraksts*)*

Edmunds Apsalons

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU

Vētrai un tās sekām veltītās ziņas nacionālajā ziņu aģentūrā “LETA”

2026. gada 23. augusts:

23.08.2026 23:26

[Vētras laikā apzags "Bite Latvija" klientu apkalpošanas centrs Rīgā](#)

23.08.2026 23:04

[papildināta - Svētdienas vakarā bez elektrības vēl vairāk nekā 107 000 mājsaimniecību](#)

23.08.2026 22:04

[Pirmdien vilcienu kustība visās līnijās būs atjaunota, bet Skultes līnijā vilcieni kursēs līdz Saulkrastiem](#)

23.08.2026 22:00

[Svētdienas vakarā bez elektrības vēl 114 000 mājsaimniecību](#)

23.08.2026 21:28

[Elektrības neesamības dēļ Sabiles, Stendes, Jaunpagasta un Dursupes bērnudārzos pašvaldība meklē risinājumus bērnu pieskatīšanai](#)

23.08.2026 20:49

[precizēta - Ministrs rosinās pagarināt termiņu vētras postījumu pieteikšanai MK](#)

23.08.2026 20:18

[Izskalojumu dēļ slēgts ceļa posms Kalki-Gipka Dundagas pagastā](#)

23.08.2026 20:11

[Atjaunots spriegums 70% no vētrā atslēgtajām AST apakšstacijām](#)

23.08.2026 19:37

[Svētdienas vakarā vilcienu satiksme atjaunota maršrutos uz Tukumu, Jelgavu un Lielvārdi](#)

23.08.2026 19:10

[Izplatīts dzeltenais brīdinājums par upju palieņu applūšanu](#)

23.08.2026 18:59

[Svētdien atjaunots spriegums arī Siguldā, Inčukalnā, Līvānos, Madonā un Bauskā](#)

23.08.2026 18:55

[papildināta - Olainē ūdeni pēc vētras nodrošina ar mucu pie pašvaldības ēkas](#)

23.08.2026 18:26

[Kopš svētdienas rīta elektroapgāde atjaunota vairāk nekā 100 000 klientu](#)

23.08.2026 17:50

[Situācija ar elektroapgādi turpina lēnām uzlaboties](#)

23.08.2026 17:18

[papildināta - Līvānos, Krāslavā, Aglonas pusē un gar Vidzemes šoseju nestrādā degvielas uzpildes stacijas](#)

23.08.2026 17:16

[Svētdien atjaunots spriegums arī Keguma, Iecavas, Ugāles, Stelpes, Lielvārdes, Jēkabpils un Krustpils apakšstacijās](#)

23.08.2026 16:42

[Olainē ūdeni pēc vētras nodrošina ar mucu pie pašvaldības ēkas](#)

23.08.2026 16:36

[papildināta - Jūrmalā vētrā bojāta pilsētas apgaismojuma infrastruktūra](#)

23.08.2026 16:28

[Krāslavas novadā aicina izvērtēt nepieciešamību pirmdien apmeklēt bērnudārzus](#)

23.08.2026 16:11

["Dobeles namsaimnieks" saņēmis 14 pieteikumus par vēja un lietavu radītiem bojājumiem](#)

23.08.2026 15:45

[papildināta - Jēkabpilī elektrības atslēgumu dēļ nedarbojas kanalizācija un nav ūdens](#)

23.08.2026 15:37

[Ogrē pēc vētras vairāku objektu elektroapgāde nodrošināta ar ģeneratoriem](#)

23.08.2026 15:18

[papildināta - Jelgavā naktī 80% nolauzto koku zāģēšanas darbu paveikuši zemessargi](#)

23.08.2026 14:58

[Atsevišķos reģionālo autobusu maršrutos ir iespējama reisu kavēšanās](#)
23.08.2026 14:54

[Jelgavā naktī 80% nolauzto koku zāģēšanas darbu paveikuši zemessargi](#)
23.08.2026 14:50

[VM uzrauga, vai vētras izraisītie elektroapgādes traucējumi neietekmē zāļu uzglabāšanu un pieejamību](#)
23.08.2026 14:38

[Svētdien atjaunots spriegums arī Jaunpils, Ieriķu un Ogres apakšstacijās](#)
23.08.2026 14:30

[Jūrmalā vētrā bojāta pilsētas apgaismojuma infrastruktūra](#)
23.08.2026 14:27

[Pēc vētras atsevišķās vietās Latvijas reģionos traucēti "Tet" pakalpojumi](#)
23.08.2026 14:21

[papildināta - "Zemnieku saeima": Vētras ietekmi uz sējumiem varēs redzēt pēc nedēļas](#)
23.08.2026 14:19

[Dombrava: VUGD transportam dažviet ir problēmas ar degvielas uzpildi, bet tās tiek atrisinātas](#)
23.08.2026 14:12

[Pēdējo stundu laikā situācija ar elektroapgādi nedaudz uzlabojusies](#)
23.08.2026 14:05

[Kučinskis pirmsdien sasaucis Krīzes vadības sēdi par vētras seku novēršanu](#)
23.08.2026 13:59

[papildināta - Līvānos, Krāslavā, Aglonas pusē un gar Vidzemes šoseju nestrādā degvielas uzpildes stacijas](#)
23.08.2026 13:49

[Kurzemes pašvaldību vadītāji: Reģions vētru pārcietis salīdzinoši veiksmīgi](#)
23.08.2026 13:37

[Tukuma novadā vētras sekas palīdz novērst brīvprātīgie](#)
23.08.2026 13:24

[papildināta - Līvānos, Krāslavā, Aglonas pusē un gar Vidzemes šoseju nestrādā degvielas uzpildes stacijas](#)
23.08.2026 13:16

["Zemnieku saeima": Vētras ietekmi uz sējumiem varēs redzēt pēc nedēļas](#)
23.08.2026 13:11

[Vētrā Rēzeknes bērnu dārzam "Vinnijs Pūks" sabojāts jumts](#)
23.08.2026 13:05

[papildināta - Ministrs rosinās pagarināt termiņu vētras postījumu pieteikšanai MK](#)
23.08.2026 13:02

[Saulkrastu novadā vētrā sagāztie koki uzkrituši mājām, automašīnām un elektrolīnijām](#)
23.08.2026 12:56

[Jēkabpilī elektrības atslēgumu dēļ nedarbojas kanalizācija un nav ūdens](#)
23.08.2026 12:55

[Svētdienas priekšpusdienā atjaunots spriegums Salaspils, Dobeles, Daugavgrīvas un Cēsu apakšstacijās](#)
23.08.2026 12:41

[papildināta - Stiprais vējš nodarījis būtiskus bojājumus Rīgas infrastruktūrai](#)
23.08.2026 12:33

[Augšdaugavas novadā vētrā laužti daudzi koki un traucēta elektroapgāde](#)
23.08.2026 12:30

[Līvānos, Krāslavā un Aglonas pusē nestrādā degvielas uzpildes stacijas](#)
23.08.2026 12:26

[Jelgavā pašvaldība no iedzīvotājiem saņēmusi teju 180 zvanu par vētras sekām](#)
23.08.2026 12:24

[VUGD lūdz nezvanīt uz 112, ja situācija nav ārkārtēja](#)
23.08.2026 12:20

["Lielā talka" aicina palīdzēt līdzcilvēkiem vētras seku likvidēšanā](#)
23.08.2026 12:09

[papildināta - Pēc vētras daļai Talsu novada iedzīvotāju aizvien nav elektrības un traucēti mobilie sakari](#)
23.08.2026 12:08

[Daugavpilī vētras seku novēršana turpināsies arī nākamnedēļ](#)
23.08.2026 12:06

[Ventspilī vējš nolauzis ap 30 koku, taču situācija kopumā laba](#)
23.08.2026 11:55

[Pēc vētras daļai Talsu novada iedzīvotāju aizvien nav elektrības un traucēti mobilie sakari](#)
23.08.2026 11:52

[Kekavas novadā aicina ziņot par vētras radītajiem postījumiem](#)

23.08.2026 11:47

[papildināta - Svētdienas rītā ietekmēti mobilie sakari LMT, "Tele2" un "Bite" klientiem](#)

23.08.2026 11:29

[Svētdienas rītā ietekmēti mobilie sakari LMT un "Tele2" klientiem](#)

23.08.2026 11:25

[Vētras laikā Austrumu slimnīcā īslaicīgi ieslēgušies arī dīzeļģeneratori](#)

23.08.2026 11:12

[Ministrs rosinās pagarināt termiņu vētras postījumu pieteikšanai MK](#)

23.08.2026 11:05

[Vētras izraisīto elektroapgādes traucējumu dēļ nestrādā 27 "Maxima" veikali](#)

23.08.2026 11:03

[Tavars: Pašvaldībās pēc vētras lielākās problēmas ir krituši koki, ūdenspārrāvumi un elektroapgādes traucējumi](#)

23.08.2026 10:59

[Lietuvā vētrā viens bojāgājušais](#)

23.08.2026 10:55

[Vētras laikā apzagts "Bite Latvija" klientu apkalpošanas centrs Rīgā](#)

23.08.2026 10:49

[Vētra BKUS teritorijā gāzusi dažus kokus, taču satiksme un elektroapgāde nav traucēta](#)

23.08.2026 10:45

[KEM: Plašo vētras bojājumu dēļ pašreiz nav iespējams noteikt to novēršanas termiņu](#)

23.08.2026 10:43

[Darbu Stradiņa slimnīcā vētra būtiski nav ietekmējusi](#)

23.08.2026 10:41

[Lielākais nokrišņu daudzums aizvadītās diennakts laikā fiksēts Kolkā](#)

23.08.2026 10:29

[Stiprais vējš nodarījis būtiskus bojājumus Rīgas infrastruktūrai](#)

23.08.2026 10:15

[Vētras postījumu dēļ Rīgas zoodārzs paliks slēgts arī pirmdien](#)

23.08.2026 09:53

[Vētras seku likvidēšanā iesaistījušies desmitiem zemessargu un profesionālā dienesta karavīru](#)

23.08.2026 09:48

[NMPD medikāli vētrā palīdzību snieguši 14 cietušajiem, atsevišķos gadījumos gūtas smagas traumas](#)

23.08.2026 08:54

[Spēcīgās vētras dēļ iespējama lidojumu kavēšana Rīgas lidostā](#)

23.08.2026 08:23

[Svētdienas rītā elektroapgāde traucēta ap 277 000 mājsaimniecību](#)

23.08.2026 08:09

[Valsts prezidents: Aizvadītā vētra ir atgādinājums, ka jebkura prognoze jāuztver ļoti nopietni](#)

23.08.2026 06:56

[Daudzviet uz ceļiem sakrituši koki, apgrūtinot satiksmi](#)

23.08.2026 05:30

[Laikapstākļi vēsturē: 24. augusts - 30. augusts](#)

23.08.2026 00:11

[Elektroapgāde traucēta ap 254 000 mājsaimniecību](#)

2026. gada 22. augusts:

22.08.2026 23:56

[papildināta - Laikapstākļu dēļ virkne ielidojošo reisu no Rīgas novirzīti uz citu valstu lidostām](#)

22.08.2026 23:55

[Elektroapgāde traucēta ap 235 000 mājsaimniecību](#)

22.08.2026 23:31

[Vēja ātrums Rīgā brāzmās sasniedzis 31 m/s](#)

22.08.2026 23:09

[papildināta - Laikapstākļu dēļ kavēta vairāku vilcienu kustība](#)

22.08.2026 22:55

[papildināta - Laikapstākļu dēļ atsevišķi ielidojošie reisi no Rīgas novirzīti uz citu valstu lidostām](#)

22.08.2026 22:27

[papildināta - Elektroapgāde traucēta ap 185 000 mājsaimniecību](#)

22.08.2026 22:21
[papildināta - Elektroapgāde traucēta ap 185 000 mājsaimniecību](#)

22.08.2026 22:19
[Avioreiss Mančestera-Rīga laikapstākļu dēļ pārvirzīts uz Gdansku](#)

22.08.2026 22:16
[papildināta - Lūzušu koku dēļ Rīgā traucēta sabiedriskā transporta kustība atsevišķos maršrutos](#)

22.08.2026 22:11
[papildināta - Lūzušu koku dēļ Rīgā traucēta sabiedriskā transporta kustība atsevišķos maršrutos](#)

22.08.2026 21:58
[Rīgas lidosta neizslēdz izmaiņas lidojumos laikapstākļu dēļ](#)

22.08.2026 21:57
[papildināta - Elektroapgāde traucēta ap 160 000 mājsaimniecību](#)

22.08.2026 21:53
[Uz sliedēm nokritušu koku dēļ Rīgā apstājusies 1. un 10. tramvaja kustība](#)

22.08.2026 21:18
[papildināta - Elektroapgāde traucēta ap 160 000 mājsaimniecību](#)

22.08.2026 21:08
[Laikapstākļu dēļ kavēta vairāku vilcienu kustība](#)

22.08.2026 20:42
[Elektroapgāde traucēta ap 108 000 mājsaimniecību](#)

22.08.2026 20:26
[Latviju skārusi postošākā vētra kopš 2005. gada janvāra](#)

22.08.2026 19:31
[papildināta - Sestdienas vakarā elektroapgāde traucēta aptuveni 58 000 mājsaimniecību](#)

22.08.2026 19:06
[papildināta - Sestdienas vakarā elektroapgāde traucēta aptuveni 42 000 mājsaimniecību](#)

22.08.2026 18:39
[Sestdienas vakarā elektroapgāde traucēta aptuveni 37 000 mājsaimniecību](#)

22.08.2026 18:14
[Tuvākajās stundās Latvijā gaidāmi lieli vētras postījumi](#)

22.08.2026 17:30
[Sestdienas pievakarē elektroapgāde traucēta aptuveni 2300 mājsaimniecību](#)

22.08.2026 16:23
[Vēja brāzmas Kurzemē sasniedz 23 m/s, Lietuvā - 33 m/s](#)

22.08.2026 15:59
[Visvairāk atslēgumu elektotīklā reģistrēti Kurzemē](#)

22.08.2026 15:55
[papildināta - Rīgā lietus dēļ vairākās vietās applūdušas brauktuves, apgrūtināta braukšana zem tiltiem](#)

22.08.2026 13:53
[Rīgā lietus dēļ vairākās vietās applūdušas brauktuves, apgrūtināta braukšana zem tiltiem](#)

22.08.2026 13:36
[Stiprākie nokrišņi Rīgā beigušies, Kurzemē tie vēl gaidāmi](#)

22.08.2026 11:24
[Laikapstākļu dēļ būs slēgts Brīvdabas muzejs](#)

22.08.2026 11:16
[papildināta - Laika prognozes dēļ "Sadales tīkls" un "Augstsprieguma tīkls" paaugstina operatīvo gatavību](#)

22.08.2026 10:00
[Vētra Rīgā varētu ierasties ap deviņiem vakarā](#)

22.08.2026 08:29
[Laika prognozes dēļ "Sadales tīkls" paaugstina operatīvo gatavību](#)

22.08.2026 07:47
[papildināta - Latvijā gaidāma vētra un ļoti stiprs lietus](#)

22.08.2026 05:25
[Latvijā gaidāma vētra un ļoti stiprs lietus](#)